

CURIOSITATS DE CATALUNYA

(setmanal)

Redacció i Administració:

Barcelona. - Riera Alta, 61

P R E U :

Número corrent	20 cèntims.
Número atrassat	30 »
Subscripció anual	10 pessetes.

S U M A R I

La Catedral de Vic, pàg. 2. - Catalunya marítima, pàg. 4. - Cançons populars, pàgina 5. - Equívocs, pàg. 6. - Una meravella de Catalunya, pàg. 7. - Catalans notables, pàg. 10. - Enramades, pàg. 11. - Aforismes i proverbis, pàg. 13. - Els Usatges de Barcelona, pàg. 14. - Nostra premsa, pàg. 16. - Aforismes i proverbis, pàg. 18. - Antologia poètica, pàg. 19. - Fatal error!, pàg. 20. - Una mica de folklore montserratí, pàg. 24. - Una locució popular, pàgina 28. - Primavera catalana, pàg. 29. - Pensaments, pàg. 32.

La Catedral de Vic

(Acabament)

DESPRÉS d'haver ressenyat l'exterior i interior de la Catedral de Vic, avui acabem la seva explicació amb la dels seus claustres i campanar.

No deixa d'ésser sorprenent, a l'entrar en els claustres, admirar la seva construcció que data del segle XIV, d'extraordinària i atrevida composició, riquíssima pels seus treballs, testimoni de l'estat brillant de les arts, en aquella època, a la ciutat de Vic, per ésser una meravella d'enginy. Està compost per vint grans ogives, que llueixen en llurs capítells, moltes figuretes quin assumpte és difícil de desxifrar des de terra, i a cada una d'elles, sobre tres columnetes altes i primetes, que s'enfilen bastant amunt, formant a la part superior un rossetó de riquíssim calat, quasi diferent en cada una d'elles. Aquí l'art gòtic apura tots els seus recursos; s'ostenta amb delicadesa i elegància, de què és susceptible, abrumant suaument amb aquella dolça

complicació de preciosos treballs, que es presenten combinats, al visitant que, col·locat darrera de les finestres del corredor, que va des de l'entrada a la capella de l'Esperit Sant, admira a segon terme, entre les branques dels arbres que hi ha al pati, les del davant, quins calats, complicadíssims, es destaquen graciosament sobre el blau del cel, que brilla al fons d'altres més llunyanes ogives.

Afortunadament es conserven els noms de Despuig i Lavernosa, els dos inspirats artistes que, des de 1319 a 1340, dirigiren aquesta exquisida obra, que per una fortuna de l'art fou conservada en edificar la nova Catedral, preferint a la seva destrucció, el desfer-la pedra per pedra, per a després tornar-la a construir-la al nivell de l'església.

Quan hom considera, que els que es varen prendre tan ímprobe treball per a conservar aquest tresor, eren aquells homes, que tindrien per inútil futilesa pensar en la conservació de tants monuments, sepulcres i inscripcions que adornaven l'antiga Catedral i claustres, no es pot creure d'altra manera sinó que la mà d'algun àngel tocaria llur cor perquè tinguessin un sagrat respecte a aquesta obra del geni.

Al costat oriental d'aquests claustres hi ha dues capelles: la del Sant Esperit i la Rodona; la primera, que és també sala capitular, presenta una porta gòtica bastant bella, i la segona, un portal coronat amb una estàtua de la Verge. Poca cosa de particular ofereixen, per dins, aquestes capelles, a no ésser, en l'altar de la primera, dos petits relleus de marfil, delicadíssims i curiosos, que representen assumptes de la Passió i Mort de Jesús, i un quadre de la Verge del Pilar, que es veu a la segona, obra del *Vigatà*.

Per una altra porta s'entra a l'Arxiu capitular, notable pels seus preciosos còdexs i riquíssims manuscrits. En la impossibilitat de donar un catàleg dels mateixos, esmentarem tan sols una Bíblia escrita en pergamí, en quatre volums, tamany in foli, del segle XIII, adornada amb riquíssimes miniatures i dibuixos d'animals fantàstics, essent en ella notable l'expressió de llurs caps; i un llibre dels quatre Evangelis, del segle XI, adornat així mateix de precioses miniatures.

Abans d'acabar la ressenya del temple de la Catedral, just és que es mencioni la quadrada torre de les campanes, que està al seu costat dret dominant l'edifici que té als seus peus; monument colossal del segle XI, única resta,

potser, de la fàbrica, que en aquell segle va aixecar el bisbe Oliva, nét de Wifred el Pilós. Pedres desiguals, aliniades, constitueixen aquesta immensa obra bizantina, severa per la seva estructura i pel to enfosquit que li ha donat la mà del temps, dividida en sis compartiments per fileres de petits arcs semicirculars. Un bon nombre de finestres marcadament morunes, estan distribuïdes en els varis cossos dels seus quatre costats, imprimint-li un cert aspecte àrab.

¡Quants records excita aquesta torre, sobre la qual hi han passat tants segles, testimoni dels nostres actes, de quines finestres sortia en temps llunyants, alternant amb la veu de les campanes, que cridaven als fidels al temple del Déu de la pau, la de les trompetes i corns, que donaven el senyal d'alarma al veïnat, i les campanes de la qual, després de recordar al cristià els misteris de la religió, entusiasmaven al ciutadà per a prendre les armes en defensa de la seva Pàtria!

MIQUEL CODINA I FARRÉ.

CATALUNYA MARÍTIMA

La divisió marítima de Catalunya sols pot referir-se a les províncies de Tarragona, Barcelona i Girona, perquè són les úniques que llinden amb la mar.

Barcelona és província marítima de 1.ª classe i cap del terç naval. Mataró té Comandància de 3.ª classe, i Masnou, Sitges i Vilanova, tenen Ajundanties de Marina. Girona té Comandància de 3.ª classe a Palamós, i Ajudanties a la Selva, Cadaqués, Roses, Sant Feliu de Guíxols i Blanes, i en quant a Tarragona té Comandància de 2.ª classe a la capital (Tarragona) i de 3.ª classe a Tortosa, i Ajudanties a Vendrell, Cambrils i Sant Carles de la Ràpita.

S a n t I s i d r e

SANT Isidre se'n va a missa
amb molta devoció,
quan ell en torna de missa
troba l'amo molt felló.

*Sant Isidre, Sant Isidre,
Sant Isidre llauradó.*

—De què esteu felló, nostre amo,
de què n'esteu tan felló?
Encara que vagi a missa
el parell no vaga, no,
que del cel en baixa un àngel
a llaurar quan jo no hi só,
i cada dia me sembren
deu quarteres de llavor.

L'amo diu a la mestresa:
—Que el despatxarem o no?
—Si vós el teniu per mosso,
per un sant home el tinc jo,
apujeu-li de soldada,
per cada més un dobló.

L'endemà de matinada
esmorzar li porto jo.

—Esteu cansada, mestressa,
esteu cansadeta o no?

—No estic pas cansada, Isidre,
mes aigua beuria jo.

En pega un gros cop d'aixada
i en fa sortí un regueró.

—Beveu, beveu d'aquesta aigua,
que és aigua de molt valor,
en cura de mal de pedra
i també de tot dolor.

Moderat

Sant I - si - dre se'n va a mis - sa amb mol-
ta de - vo - ci - ó, quan ell en tor - na de mis - sa
tro - ba l'a - mo molt fe - lló. Sant I - si - dre. Sant I -
si dre. Sant I - si - dre llau - ra - dó

(De «Cançons de tot arreu», per Mn. F. Baldelló, 1936).

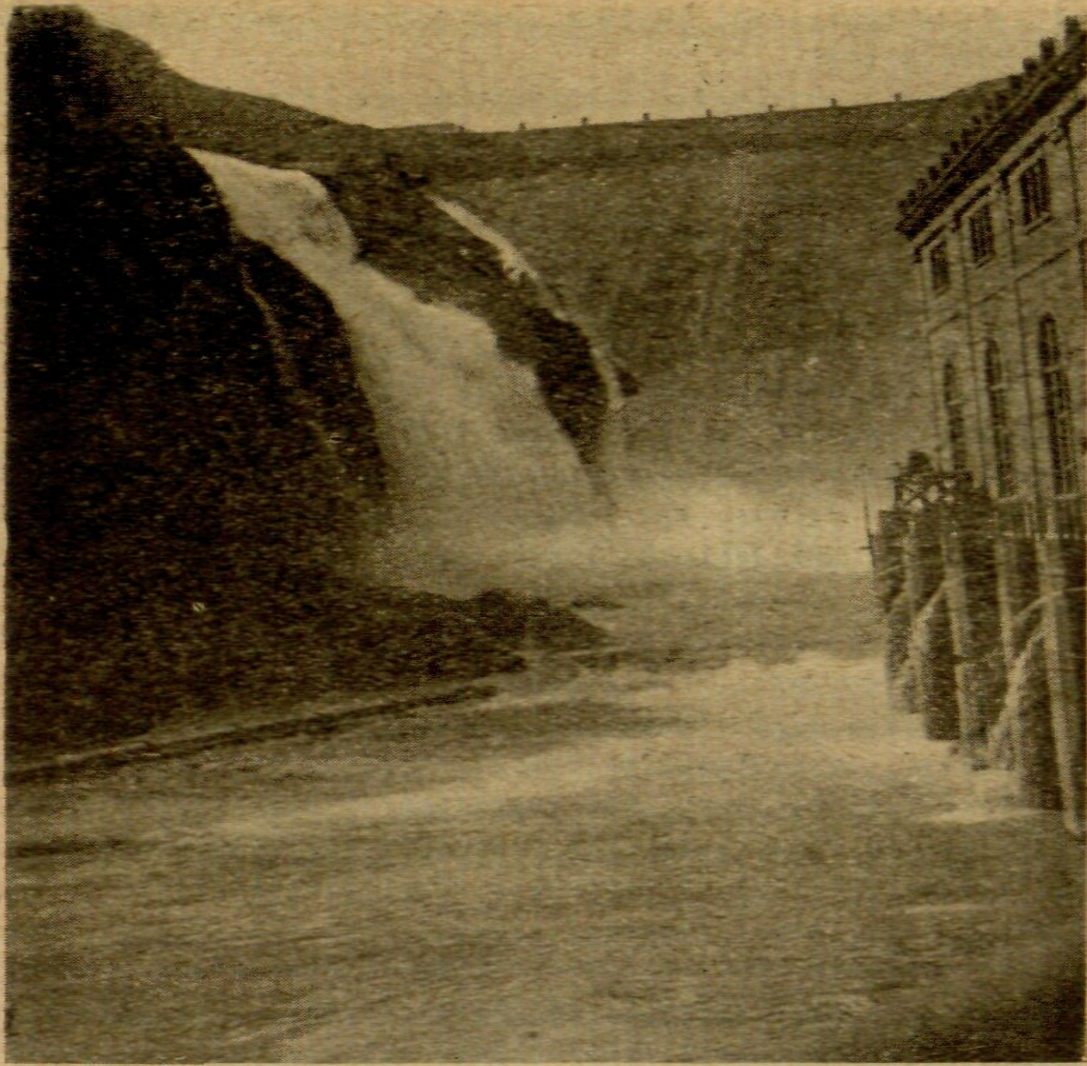
EQUÍVOCS

De l'home de treball constant, engeniós i que fa forrolla, se'n sol dir: *un home de sort*.

De l'obrer negligent i variable, que no sent mai la feina que fa, perquè viu de sotracs, se'n diu que és *desgraciat*.

D'un home trampós, intrigant, que aconsegueix esmunyir-se sempre de la llei i així porta econòmicament sa nau a port, se'n diu que és *viu...*

I són senzillament i per ordre: un *treballador*, un *gandul* i un *pocavergonya*.

Detall de la presa i salt de Camarasa.

UNA MERAVELLA DE CATALUNYA

C a m a r a s a

AQUEST nom, per alguns de vosaltres, no indica gran cosa; altres hi veuen un poblet típic de la comarca lleidatana, i altres en saben quelcom més, i principalment la part més interessant, puix que es troba en aquest lloc, la central elèctrica més important de Catalunya.

Indubtablement, que el que no té coneixements d'electrotècnia, per elementals que siguin, no pot comprendre la importància d'una visita a aquesta central, i ara jo, per fer-vos una descripció un xic tècnica que abarqui la importància material, funcionament i abast de la central, no us la puc fer, degut al caire d'aquest Setmanari, i encara que la fes, em faria pesat, perquè no tots els nombrosos llegidors comprendrien les meves paraules. Us

faré, només, la descripció d'una excursió a Camarasa, descrivint, ensems, en breus paraules, el més notable de la central elèctrica.

Naturalment, aquesta excursió és portada a terme en auto, ja que per a efectuar-la en tren en un dia, no és possible.

Després d'enfilar-vos per Pedralbes, i havent deixat el radi de la nostra ciutat, se'ns presenta a la vista unes muralles de muntanyes, es divisa clarament a un costat, el turonet de Sant Ramon, juntant-se amb les altres serralades, i a l'altre costat es divisa també el turó de Santa Creu d'Olorde, amb la fàbrica de ciment als seus peus, formant totes juntes una muralla contínua, que deixant-la a mida que ens anem endinsant, es veu ja la muntanya de Sant Llorenç del Munt, i tot seguit, es divisa el Montserrat.

Passem també per la meravella arquitectònica del pont del diable, a Martorell, i després, pels Bruchs, es divisa amb tota la seva extensió la característica muntanya de la nostra terra, en forma molt diferent de la part de Monistrol, ja que es veu en tota la seva extensió amb la bellesa més pura. Es veu clarament el Gegant encantat, i el cim de Sant Jeroni, i molt a prop d'ell es divisa part del Montgròs; es veu també l'ermita de Sant Joan, junt amb aquella munió de roques totes elles de característic aspecte, però el més destacat és la vista de conjunt, amb la visió més emocionant que hom es pugui imaginar.

Després de passar per Igualada, Santa Coloma de Queralt i Vallfogona, arribem a Guimerà, situat ja a la província de Lleida, a uns 16 km. de Cervera, i té a sos peus el joiós riu Corb; tot el poble està emplaçat en un turonet, i en forma escalonada, com un pessebre, per la seva típica situació; els carrers, voltats d'arcades, encara els fan més estrets, amb pujades i baixades formades amb palets de riera, que acaba de donar un aire més típic a aquest poblet, tan net i polit.

Després de passar per Bellpuig, arribem a Mollerussa, poble molt interessant de Lleida, on destaca la seva producció d'embutits.

I després, passant per Balaguer, on es troba el famós Crist *, s'arriba a Camarasa.

Aquest poble està emplaçat, com gairebé tots els de la comarca, a sobre un turó, a la vessant sud del Pirineu, separat d'ell per les serres del Boumort i per una carena de muntanyes; està regat abundantament pel riu Segre, si bé l'aigua que proveeix a la central elèctrica, prové del

UJVB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

* Per a completar la informació del Sant Crist de Balaguer, vegi's el n.º 11, pàg. 27, de CURIOSITATS DE CATALUNYA.

Noguera Pallaresa, que amb un salt de conducció artificial es junta amb el Segre, que rega bona part de la comarca lleidatana.

Aquí, en aquest indret, s'hi han fet uns grans embassaments d'aigua amb una resclosa colossal; d'aquí parteixen principalment les més grandioses xarxes de distribució d'energia elèctrica vers la capital del nostre Principat i vers els recones més apartats del nostre territori, que talment sembla que teixeixin amb fils metàl·lics les muntanyes que travessen.

La resclosa d'aquesta importantíssima central és la primera més alta de les que existeixen a Europa, i la segona del món; forma un embassament d'una capacitat de 163 milions de metres cúbics d'aigua, amb una llargada de 21 kilòmetres, que es converteixen en 26 quan les aigües arriben a la màxima altura, i té una fondària de 70 metres.

La presa té 151 metres d'amplada per 92 metres d'alçada; des del llit del riu en la seva base té 76 metres de gruix. En total conté 218.000 metres de formigó. L'altura màxima des dels seus fonaments és de 102 metres. El salt aprofitat és de 83 metres de caiguda i actualment desenvolupa una potència de 40.000 C.V. de força, per bé que la seva construcció és projectada per una potència de 100.000 cavalls.

A més hi ha un tub de 4,5 metres de diàmetre, que mitjançant unes comportes, subministra l'aigua a les turbines en cas necessari.

Hi han a la central 4 grups turbo-alternadors que les seves turbines donen un total de potència de 88.000 cavalls de força hidràulica.

Les turbines de construcció vertical van acoplades amb alternadors també verticals; l'energia elèctrica que treuen passa convenientment a uns transformadors d'elevació de tensió, que, sortint d'ells el voltatge necessari, aquest és conduït convenientment amb els automàtics de pas, etc., a la sala d'alta tensió, d'on d'uns transformadors més importants se'n treu l'energia a 110.000 volts, que és el voltatge indicat.

Aquesta energia es controla degudament abans de sortir de la central, per uns aparells de mesura instal·lats en la sala de control, i que, a més, senyals indicadors lluminosos automàtics es cuiden de marcar qualsevol anomalia en el servei.

J. NADAL RIBAS.

Francesc Armanyà i Font

FILL d'humils però honrats pares pescadors, va néixer el dia 3 de juny del 1718 a Vilanova i La Geltrú. De petit demostrà gran afició a les lletres, progressant tant en els estudis, que, després d'haver estat rector, als trenta-tres anys fou elegit prior del principal convent del seu orde a Catalunya; més tard vicari provincial i, per últim, provincial del regne d'Aragó, i tot això més per aclamació que per vots.

El zel, el talent, l'activitat i els bons sentiments d'Armanyà varen fer molt de bé, essent l'admiració de les eminències del seu temps, que el tenien per savi teòleg, escriptor i orador eloqüent.

L'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona va nomenar-lo individu de la mateixa. El rei Carles IV va indicar a Armanyà per al bisbat de Lugo, on fou famós per la seva pietat i ciència.

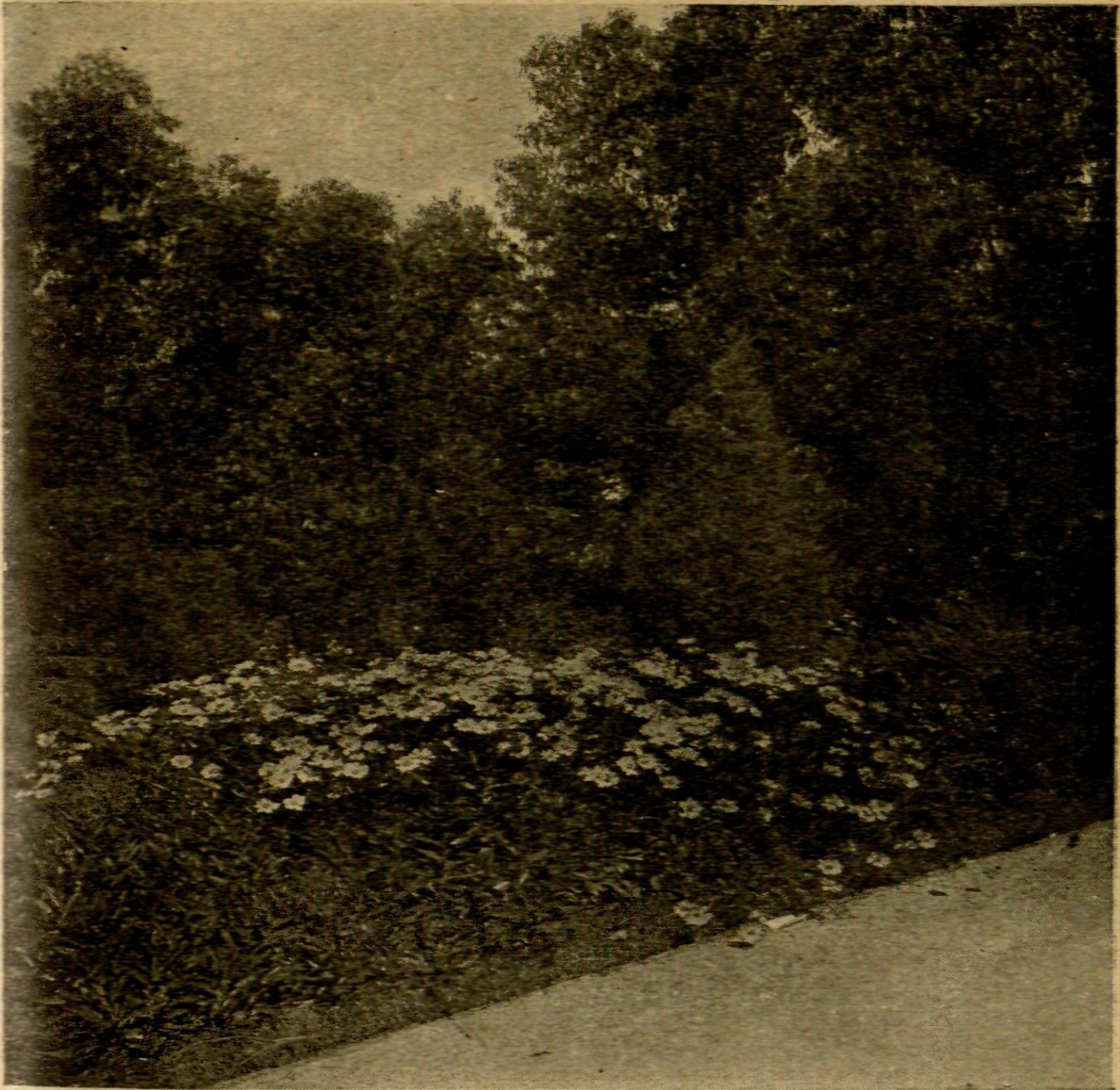
A 1781 va ésser-li conferit l'arquebisbat de Tarragona, que exercí amb una prudència, digna de tot elogi.

Després d'una vida exemplar, rublerta tota ella de caritat i saviesa, morí el dia 4 de maig del 1803, a l'edat de setanta-quatre anys.

Entre els seus escrits que han arribat a imprimir-se, es lloen els *Sermons* i *Pastorals*, així com el *Compendi de la Doctrina Cristiana*.

La Seu tarragonina guarda les despulles de tan eminent vilanoví a qui la seva pàtria nadiua va aixecar-li una estàtua en el frontis de la Biblioteca-Museu Balaguer, i en un dels murs del Castell de La Geltrú hi ha una làpida que recorda l'origen modestíssim d'Armanyà. També dita vila té un carrer que porta el seu nom.

MIQUEL FORTUNY.

Enramades

S'ha presentat el mes de maig recobert, com sempre, de garbes de flors; el seu pas, ha estat victorejat arreu; i ell, en estima d'aquesta adhesió que hom es complau en retre-li, fa l'ofrena d'uns pomells de flors, que sens dubte, engalanaran i perfumaran unes llars o altres íntimes estances.

Que bell és el maig florit! Les flors, quin colorit tenen en aquest bocí de primavera! Quina tendresa més mannyaga, i quina flaire més penetrant...!

Es per això, que, a l'entorn d'aquest mes tan portentós, que de si porta aparellat el nom de "mes de les flors", s'han teixit un esplet de tradicions i costums, que, malgrat pervenir de temps reculats, avui, encara, algunes d'elles, es conserven amb tota la ufana.

Principalment aquestes pràctiques tradicionals, acostumen a ésser de caire amorós i, per tant, els protagonistes són les flors i la joventut.

Un d'aquests pomerets folklòrics que desperten una curiosa atenció, són les Enramades, establertes al baix Penedès, i, principalment a la vila del Vendrell.

El temps destinat a fer Enramades, és reservat exclusivament a tots els dies corresponents al mes de maig. Fer-ho en altre temps, és perdre'n tot el significat.

A continuació descriurem el seu desenrotllament:

Quan un o més fadrins volen palesar llur agraïment vers una donzella, per les atencions tingudes en el curs de l'any, es solen reunir els interessats, i, aportant cada u les flors més delicades i flairoses, fan una Enramada, dintre la qual, s'hi sol posar un paper amb un vers o unes frases de dedicatòria a la fadrina predilecta.

Aprofitant la quietud de la nit, agafen l'Enramada i es dirigeixen a casa la donzella, i amb l'ajuda d'una canya llarga, la posen curosament a la barana del balcó o en un finestral.

L'endemà, és clar, el primer que es lleva a la casa afavorida i es dóna compte de la presentalla, cuita a fer-ho saber a la família, i principalment a les noies joves de la casa; aquell dia és festa grossa; tothom es lleva més tard, per mor que el vianant que passa pel carrer, es fixi en aquell bé de Déu de flors, que no deixa d'ésser un goig per la casa.

Quan ja és avançat el matí, es treu del lloc l'Enramada, i es desxifra, per mitjà de l'escrit, el nom de la noia a qui va dedicada.

Descoberta l'agraciada, comencen les felicitacions, que plouen de tots costats del veïnat, joia indescriptible per la família i especialment per la donzella afavorida.

També acudeix a fer Enramades, el jove que, prenent una noia i no trobant ocasió per a declarar-se, fa una Enramada a dintre de la qual hi posa una lletra amb aquelles fineses que són del cas.

Ara bé, no tot són Enramades de flors; també, aprofitant aquesta avinentesa, es solen improvitzar Enramades fetes a base de manades d'escarxoferes, tomaqueres o altres verdures semblants; aquests presents són oferts de la mateixa faisó, a aquelles donzelles que, en el curs de l'any, no han tingut pels fadrins aquelles atencions i simpaties que són habituals i que no han vacillat en clavar una carada o un desaire al primer galant que els ha florejat a cau d'orella.

No cal remarcar, el bulliment de sangs que recau a la casa on pertany la noia a qui es dirigeix aqueixa mena d'Enramada i el paper poc airós que aquesta hi representa.

Aquesta tradició també ha tingut el seu degenerament, i és que s'ha arribat a embrutar les façanes de les cases de les quals hom es vol venjar, tirant-hi calç, mangra, pintura i altres detestables ingredients, que, per cert, han portat enormes bat-i-bulls. Anys enrera se'n féu tan abús, que les Autoritats prengueren serioses mesures, imposant penyores als qui es foraviaven de tot el correcte que té la tradició.

ANTONI FLOTATS.

AFORISMES I PROVERBIS

Tothom té mals, i cadascú se sent dels seus.
Sempre va el ca al de les calces esquinqades.

Mai no fa mal temps per a tothom.

A Déu i son albir, cap home no pot mentir.
Al mal que no hi val resistència, el millor remei
és paciència.

PAU PRUNA

Ramon Berenguer I, *el vell*,
qui ordenà la compilació dels Usatges.

Els Usatges de Barcelona

A la tendra edat d'11 o 12 anys, ocupà el soli comtal de Barcelona el comte Ramon Berenguer I a qui la posteritat havia de conèixer amb el sobrenom d'*el Vell*. Aquest fet s'esdevingué als 26 de maig del 1035.

¿Per quin motiu li fou donat el sobrenom de què hem fet esment? La majoria dels historiadors diuen que això fou degut a l'extraordinària prudència i saviesa del jove comte. Segons Balari, aquesta hipòtesi no és pas certa, però no deixa d'ésser verosímil. Una prova del que diem, la constitueix la redacció i promulgació del Codi dels Usatges, efectuat durant el seu governament.

Segons una escriptura sense data que es conserva a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, Ramon Berenguer I nomenà una Junta o Comissió composta de dotze persones l'objecte de la qual era, probablement, de redactar una compilació de les pràctiques i costums que aleshores estaven en ús en el territori de la seva jurisdicció. Es tractava, doncs, de formar el primer cos legal que ha tingut Catalunya.

Conjectura Balari que la persona que actuà de redactor general d'aquest Codi fou el sacerdot Ponç Bofill

March que ocupà el càrrec de jutge de palau durant els comtats de Berenguer Ramon I i Ramon Berenguer I. Els raonaments en què basa la seva tesi el doctor Balari, són força interessants.

L'any 1068 tingué lloc al palau comtal de Barcelona una junta que presidiren el comte Ramon Berenguer I i la seva muller Almodis. A aquesta junta hi assistiren, especialment convocats pel comte, els personatges següents: Ponç Guerau, vescomte de Girona; Ramon Folc, vescomte de Cardona; Udalart, vescomte de Bas; Gombau de Bescra; Mir Guilabert; Alemany de Cervelló; Bernat Amat de Claramunt; Ramon de Montcada; Amat Eneas; Guillem Bernat de Queralt; Arnau Mir de Sant Martí; Hug Dalmau de Cervera; Guillem Ramon Dapifer; Guifrà Bastons; Renat Guillem; Geribert Guitart; Umbert de Ses Agudes; Guillem March; Guillem Borrell i Ponç Bofill March.

Aquestes persones, totes elles laïques i nobles —el sacerdot Ponç Bofill no hi assistí en qualitat de clergue, sinó de jutge—, aprovà el redactat de noranta-vuit disposicions que eren les que formaven el text de la primitiva compilació dels Usatges.

Durant el temps comprès entre la mort de Ramon Berenguer I *el Vell* (27 de maig del 1076) i el regnat de Jaume I *el Conqueridor* (1214), fou modificada la redacció de catorze d'aquests Usatges i, a més, n'hi foren afegits altres setanta-sis, ço que dóna un total de cent setanta-quatre Usatges que són els que figuren a totes les compilacions de les Constitucions de Catalunya.

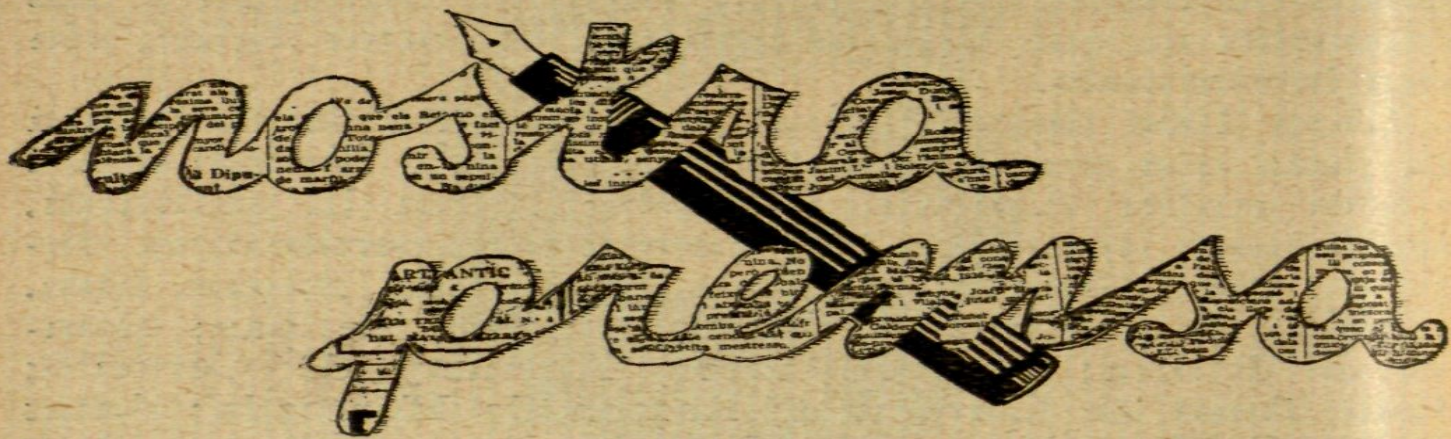
L'idioma emprat per a la redacció del Codi fou el llatí, tal com era de consuetud en aquella època, però a les darreries del segle XIII, foren traduïts al català. Altra traducció, aquest cop oficial, dels Usatges, fou feta el segle XV, per a donar lloc a la seva inclusió en llengua vulgar, en l'edició *princeps* de les Constitucions de Catalunya, estampada a Barcelona l'any 1495.

Les matèries sobre les quals estableixen legislació els Usatges, són tan diverses com diversos eren els afers que exigien aquesta codificació, però el tema que hi té preferència és el que fa relació al dret civil.

Originàriament, els Usatges sols tenien aplicació en el territori subjecte directament a l'autoritat del Comte de Barcelona, però a mida que els antics comtats catalans anaven passant a formar part de la corona barcelonina, s'hi anava aplicant aquesta legislació fins que arribà el moment en què regí en tot el territori de la Pàtria Catalana.

Actualment hi ha alguns preceptes continguts en els Usatges, que encara són base del vigent Dret Civil Català.

GABRIEL NOGUÉS I PAHÍ.

«DIARI DE REUS»

COMENÇA la seva aparició el divendres, dia primer de novembre de l'any 1844, diada de Tots-Sants. Apareix amb un format petit, 16×22 centímetres, de quatre planes. Porta l'escut de la ciutat a la capçalera. Està escrit en castellà; el seu títol és: "Diario de Reus". La subscripció mensual val quatre rals; un número, tres quartos. A fora de Reus, un trimestre, divuit rals. Està imprès als tallers de "Juan Bautista Vidal y Angel Camí". Publica en forma de fulletó la Crònica de Reus. I així continuà fins el dia 2 d'agost del 1845, que deixà de publicar-se.

Reaparegué al primer de juliol del 1859. En aquesta nova època del diari, apareix amb un nou escut de Reus i de tamany 19×26 cm. S'edita a la impremta de "Viuda e hijo de Sabater", també en castellà.

El 28 del mateix mes de juliol surt amb un format més gran, a tres columnes, amb la capçalera de DIARIO DE REUS, *de avisos y noticias*, i anuncia que deixarà de sortir els dilluns.

El 12 de febrer del 1860, surt DIARIO DE REUS, *de intereses materiales y avisos*, sense escut i amb un format un xic més gran, 25×34 cm. El seu preu és de quatre rals al mes i un número sis quartos.

A partir del dia 2 de gener del 1862, surt amb un format més gran, seguint, però, com sempre, amb les quatre planes. Sota el nom del diari hi diu amb lletra regular:

“Dirección, Redacción y Administración, calle de Monterols, 23”.

Després de diverses modificacions en els subtítols del diari, després de varis trasllats de la redacció, administració i impremta, i després d’haver augmentat el tamany

Numº 1

DIARIO

DE REUS.

EN ESTA CIUDAD
Suscripcion mensual. 4 rs.
Cada núm. suelto. 3 cuartos.
FUERA DE ELLA.
Cada trimestre franco de portes. 12 rs.

año 1844
Viernes 1 do Noviembre.
La fiesta de todos los Santos.

AFECCIONES ASTRONÓMICAS.

Dia	horas.	Termétro	Vientos y admosfera	Sol.
31	7 mañana.	14. sob. 81.	N. E. cubierta.	Sale a 6 hor. 46 ms. mañana.
id.	1 tarde.	id.	E. id.	
id.	8 noche.	13	S. O. nub.	Se pone a 5 hor. 14 ms. tarde.

DIPUTACION PROVINCIAL

DE TARRAGONA.

Por acuerdo de esta Corporacion se procederá en los dias 10, 17 y 24 del próximo noviembre de diez á doce de sus mañanas, á la subasta para el arriendo en el año 1845, de los arbitrios de doce maravedises en carnicera de carne que se mate para vender, y veinte reales de vellon por cada cerdo que se mate para el consumo particular en todos los pueblos de cada uno de los partidos judiciales de la provincia, consignados por reales órdenes de 11 y 29 de Enero, y 4 de Mayo de 1842 á la construccion de las carreteras de Lérida y Mora de Ebro.

Los arriendos se harán por subastas dobles en la Capital de la provincia y Cabeza del respectivo partido judi-

cial, bajo el pliego de condiciones que estará de manifiesto en la Secretaria de esta Escma. Diputacion, y en la de los Ayuntamientos de las Cabezas de partido.

No se admitirá postura alguna que no cubra el tipo prefijado para el arriendo en cada uno de los partidos judiciales, que son para el de Tarragona, setenta y cinco mil reales; para el de Valle, cincuenta y cinco mil; para el del Vendrell treinta mil; para el de Montblach, treinta mil; para el de Reus, ciento cuarenta mil; para el de Tortosa, setenta mil; y para el de Falset, cincuenta mil; y para el de Gandesa treinta y cinco mil.

Examinado por la Diputacion el resultado de los remates, se adjudicará definitivamente al mas beneficioso postor el dia primero de Diciembre del presente año, y en caso de ser iguales las posturas lo decidi-

del periòdic, ens trobem a primer d’octubre del 1919 que comença a vendre’s l’exemplar a deu cèntims; un mes, dues pessetes; i el trimestre a províncies, sis pessetes amb cinquanta cèntims.

La catalanització del diari, comença el dia 30 de març del 1930 —encara que sigui conservant el títol castellà,

per dificultats que cal vèncer— gràcies a la intervenció de la Lliga Regionalista (ara Catalana) que des d'aquella data dirigeix i orienta el "Diari de Reus".

En aquesta darrera etapa ha pogut arribar a fer números de vuit i dotze pàgines i un extraordinari que cridà l'atenció de tothom, de trenta planes. El dia primer d'octubre del 1932 apareix el títol del diari, també en català. I des d'aquesta data segueix publicant-se tal com avui.

Actualment té el tamany de 38×54 centímetres, quatre pàgines generalment, amb espai per cinc columnes; després del títol "Diari de Reus" amb l'escut de la ciutat, porta el subtítol "d'avisos i notícies"; es ven al preu de 15 cèntims el número corrent, i a 20 cèntims l'atrassat, i s'imprimeix a la impremta Ferrando, al Raval de Santa Anna, ara anomenat de Francesc Macià, 35.

Hem de consignar, que el dia 4 de maig del 1886, aquest diari parla de l'aparició a la mateixa ciutat d'un periòdic exacte al DIARIO DE REUS, amb la sola diferència que sota el títol afegeix amb lletra petita "y de su comarca". En un extens escrit d'exposició de fets i fonaments de dret, titulat "La propiedad de un periódico en sus relaciones con el derecho común", manifesta que recorrerà als tribunals de justícia si continua la publicació del susdit diari, imitació perfecta del DIARIO DE REUS.

JOSEP CARRERAS.

AFORISMES I PROVERBIS

Brams d'ase no pugen al cel.

No coneix el dolç qui no ha tastat l'amarg.

Tota píldora daurada té l'amargor amagada.

Més val ésser amat que temut.

No s'ha d'allargar més el braç que la màniga.

Temps madrigalesc

Maig tendre ja somriu
i el verd mantell espolsa;
arreu del bosc joliu
la flor juga amb la molsa.

Amor, fruïu
la Primavera dolça!

Maig porta al món ombriu
la llum més pura i bella;
baixant del cel nadiu
l'ha presa d'una estrella.

Amor, fruïu
la resplendor novella!

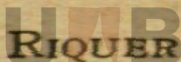
Maig posa en cada niu
la sanitosa flaire
i dicta un to festiu
al jove ocell cantaire.

Amor, fruïu
la voluptat de l'aire!

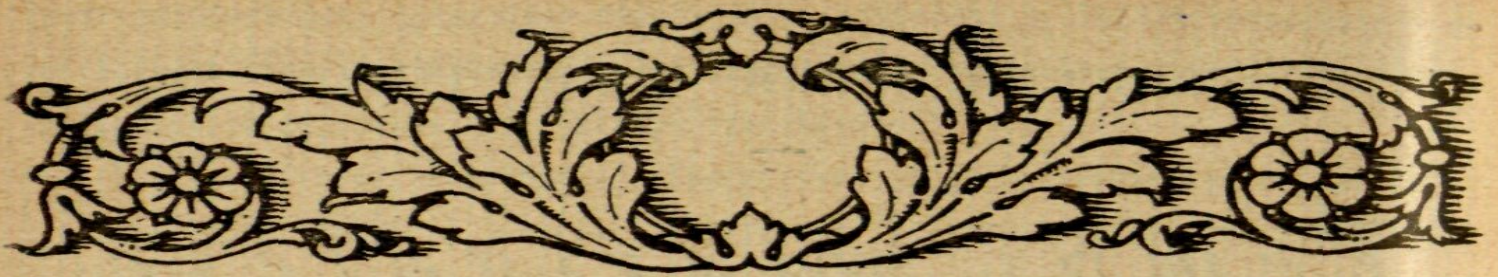
Maig creix i mentre el riu
no salta la resclosa
i als greuges de l'estiu
no lliura tota cosa,

amor, fruïu,
fruïu, vós que sou rosa!

PERE RIERA RIQUER.

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

(Del llibre "Amor foll, amatent, dolç").

Fatal error!

(Conte)

JA que aneu a Barcelona, Berruga, em faríeu molt favor que anéssiu a casa dels senyors, a cobrar la mesada del didatge.

—Amb molt de gust, Francesca. Però m'heu de dir on viuen els senyors.

—Al carrer Ample. El número no el recordo però el pis és el tercer. Per a trobar l'escala, compteu la que fa cinc, entrant a mà dreta, i veureu una barraca a l'entrada, com una gàbia o un fanal gros, amb un home a dins que li diuen porter, però és un sabater —li explicà la dida.

—Està bé. I què els hi haig de dir als senyors?

—Que hi aneu de part de la dida del seu petit i que el nen està bé, que mama molt i que si els hi ve bé de donar-vos els vint duros de la mesada. Si us els paguen, els donareu moltes expresions.

En Berruga mudat i planxat, com si anés a festa major, amb la gorra de seda, la camisa emmidonada i les sabates noves, emprengué el viatge a Barcelona.

Tot seguit, en arribant, s'encaminà al carrer Ample i començà a comptar les entrades, però quan era a mig fer li quedà el dubte de si calia comptar la que feia cinc des de l'entrada o la sortida del carrer.

Començà a anar amunt i avall un cop i un altre cop, sense acabar de decidir-se a entrar.

Mentre això estava fent, hi havia un gran moviment

en un pis de l'esmentat carrer, on habitava la simpàtica família del Folronet.

La causa de dit moviment era que estaven esperant l'arribada d'un oncle seu d'Amèrica, molt enriquit, després d'haver estat allí més de trenta anys.

El senyor Folronet havia acudit al moll des de primera hora, esperant el vaixell, mentre que la senyora i les filles preparaven la taula per al refresc.

Enmig de la taula es veia una grossa safata de dolços, que acabava de portar un dependent de la confiteria del cantó.

—Que tenen bateig? —preguntà el dependent, en veure la taula tan ben parada.

—No, no; és que estem esperant un foraster.

El dependent es retirà, i quan fou al carrer, el primer que va veure va ésser el nostre Berruga mirant i remirant les cases i inspeccionant les entrades. Atent i amable el dependent se li atansà, cregut que era el foraster que esperaven.

—Doni's pressa, que l'estan esperant —li digué.

—Ah, sí? Es al tercer pis? —preguntà en Berruga.

—Justament.

—I hi ha el sabater a la gàbia?

—Sí, senyor; Miri-se'l...

—Així no vaig errat; mercès, jove —féu en Berruga.

I no estranyà gens ni mica que l'esperessin, perquè d'ençà que sabia que hi havia coses que parlen i donen "recadus", que es diuen "terèfanus", en Berruga ja no s'admirava de res.

Per a major gentilesa, el dependent confiter trucà ell mateix el timbre de baix a l'escala i cridà:

—Ja puja el senyor que esperen!

Immediatament es sentí una cridòria de veus alegres i animades en el replà de l'escala, i tan bon punt en Berruga hi arribà, un embull de braços se'n varen llançar al coll.

—Ben arribat! Ben arribat! —li cridaven, tot fent-lo entrar cap al menjador.

Allí, la senyora Folronet el saludà molt afablement i li digué:

—Sento que no s'hagin trobat amb en Pepet. Des de molt matí que l'està esperant en el moll.

—Moll? —repetí en Berruga, tot contristat. Sí que em sap greu...!

—Doni'm la gorra.

—Doni'm el farcell —li anaven dient, les noies Folronet, tot alleugerint-lo dels esmentat objectes.

—Ara prendrà algun dolç.

—Tingui aquesta "yema".

—Mengi aquest "cuerno" de nata.

—Tasti aquest flam.

—Ara begui una copeta, que farà més gana.

—Tingui Xereç sec.

—Vol moscatell?

—Begui aquest que no és ni dolç ni sec.

En Berruga no sabia com fer-s'ho per a donar l'abast a tot. Bé prou s'esforçava, però ja no podia més. Tenia la boca plena de dolços i no li quedava lloc per a posar-s'hi el vi.

—Sí que són amables —pensava en Berruga.

Si bé és veritat que els en trobava un xic massa, En aquell moment mateix les noies i la seva mamà estaven vigilant que se li buidés la boca per a oferir-li un altre dolç, que tenien totes amanides al cap d'una forquilla o de les pinces.

Quan el varen tenir ben tip, varen començar les preguntes:

—Què tal? Ha tingut bon viatge?

—De primera.

—Es clar, pensaven les noies, amb la fortuna que té és clar que havia d'ésser de primera.

—I quins costums tenen allà dalt? —li preguntà la gran, que era folklorista.

—Oh, miri, allí dalt quan un esternuda els altres diuen Jesús.

—Com aquí. Com aquí, —es posaren a cridar totes admirades de la similitud de costums.

—I n'hi ha que porten plomes? —preguntà la petita, que tenia molta por dels negres.

—Ja ho crec. Tota l'aviram en porta. I el secretari de l'Ajuntament sempre en duu una a l'orella.

—Quines coses...! Prengui aquest "brioche" —i un altre cop, vinga dolços i més dolços.

De sobte, truquen i es sent la veu del senyor Folronet; amb una cara tenebrosa entra cridant:

—El vaixell ha naufragat. Adéu, fortuna...!

No cal dir la sorpresa de tots.

—Però si ja ha arribat, l'oncle —li diu la seva esposa.

—L'oncle, dius? Però si a l'agència mateix m'acaben de donar la notícia del naufragi.

El senyor Folronet ja ha entrat al menjador. Es mira terriblement a en Berruga i li diu, engrapant el puny del bastó:

—Vostè és l'oncle?

El nostre home respon amb un somrís:

—No senyor; jo sóc en Berruga, per a servir-lo, que vinc de part de la dida del seu nen, que mama molt, perquè em dongui els vint duros, i si me'ls dóna, expressions.

Encara no acabava de dir l'última paraula, que una garrotada li queia entre cap i esquena. I darrera d'aquesta una altra, i una altra.

—Ep, no pequem, que jo no he fet cap mal! —cridava en Berruga.

—Ara que us heu ben atipat de dolços!... —cridava la senyora tota indignada, empenyent-lo cap a la porta.

Quan en Berruga arribà al carrer, era més mort que viu, i ja no tingué esma de seguir comptant si aquella entrada feia cinc.

Tornà a prendre el tren i, en arribar al poble, digué a la dida que... s'havia descuidat del seu encàrrec.

JACINT BARCELÓ.

Una mica de folklore montserratí

SERIA curiós resseguir minuciosament, una per una, el sens fi de llegendes que, escampades per les veus del poble, han contribuït notablement a fer del nostre Montserrat la muntanya més popular de Catalunya. Popular en tots sentits i en totes les èpoques. Rellegint llibres antics, consultant fulls dispersos, hem tingut ocasió de conèixer una sèrie inacabable de tradicions, certament força interessants. N'hi ha per a tots els paladars.

Nosaltres, però, avui per avui, volem dedicar les presents ratlles a honor dels penyals gegantins, de les roques altives i majestuoses, dels monòlits arrogants... Perquè, si bé ho rumiem, són les roques, aquesta classe de roques de granit, el que dóna aspecte, el que caracteritza la muntanya. Sinó, feu-ne, mentalment, la prova. Treieu-ne les pedres o bé substituiu-les per altres d'altra mena, i el Montserrat, en perdre la seva fesomia, deixarà d'ésser el que actualment és.

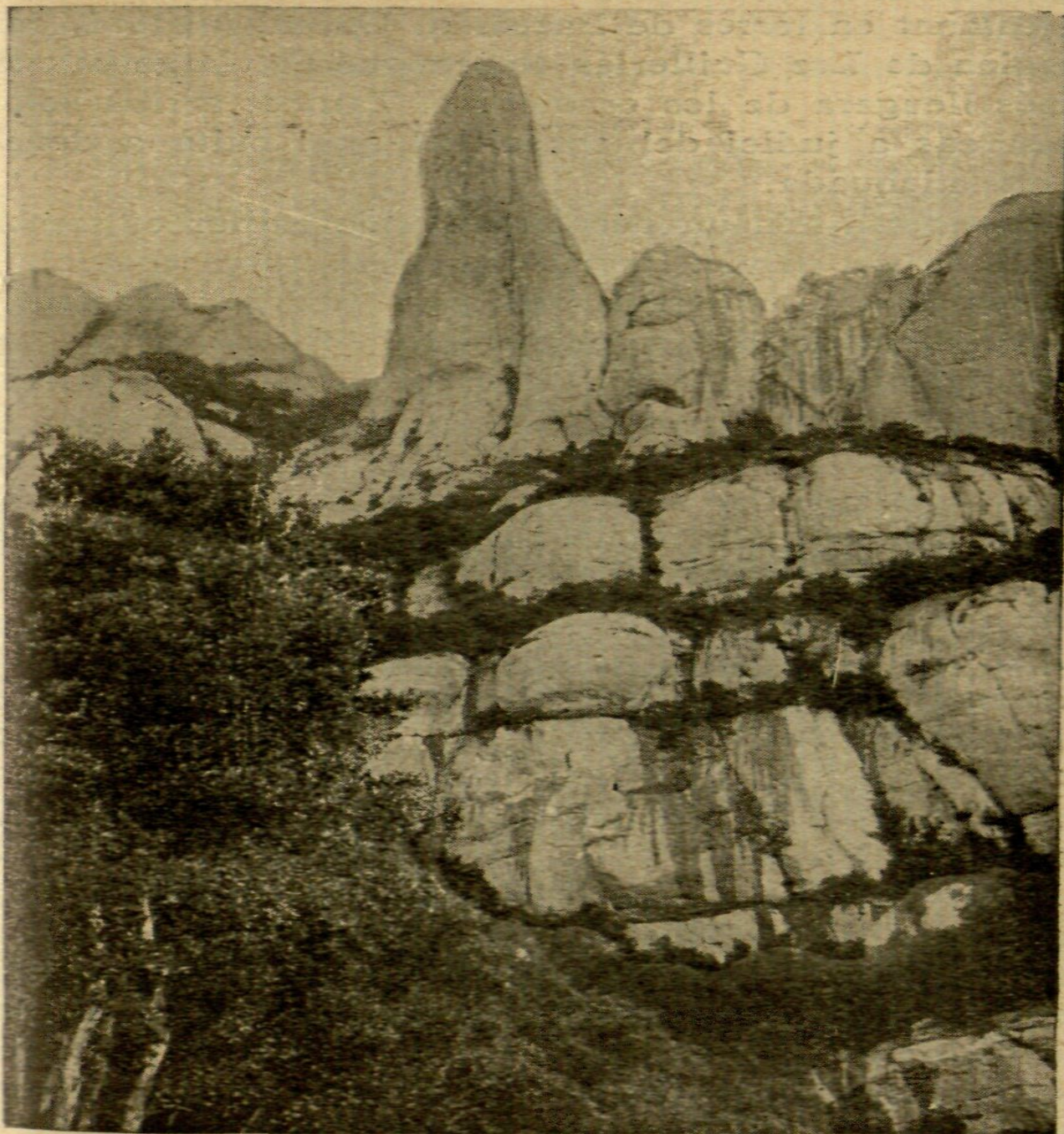
Mentre hi ha qui diu que la configuració de la muntanya montserratina és deguda a la empremta que hi deixà un fort terratrèmol que ho trasbalsà tot, no manca qui argumenta la tesi que va ésser un poderós sollevament, conseqüència d'un gran aiguat, el qual, una vegada produït el capgirament, es complagué en deixar al descobert el que fins llavors havia restat ocult terra endins actuant de suport. Hi ha també qui tot admetent el fet d'una gran inundació afegeix que el mar arribà fins allí, barrejant-se simultàniament les dues aigües, la qual cosa convertí l'extens rocam encara avui existent, fonaments de tot un poble que restà soterrat, cap per avall, en pedra de granit.

El cas és que bona part de les llegendes que del Montserrat s'expliquen en són aquestes pedres les principals protagonistes. S'alcen espai amunt, pretenent esquinçar la volta blava, amb propòsits no gaire pacífics, segons els uns; ben humils i amb vers desigs de glorificar a son Déu i Senyor, segons opinió d'alguns altres.

Totes elles són conegudes baix noms ben diferents i

variats, la significació dels quals, d'acord amb la llegenda c
c conta de cadascuna, respon sempre a llur forma i
tamany.

Tenim, per exemple, la penya denominada *Cap de*

El «Cavall Bernat».

Mort. Se'n conten una colla de facècies. Us en explicaré una.

Diuen que, temps era temps, en cada contrada hi regnava una bruixa. La que tenia el seu seti a Les Guillerries, se li presentà, tot d'una, cert conflicte que ella no sapigué com resoldre. Es tractava que en el seu reialme hi havia anat a sojornar una mena de bèstia esgarrifosa i de pro-

porcions descomunals, la qual, tot fent-se mestressa del petit territori, es complavia cometent determinats abusos i arbitrietats. La bruixa, considerant-se impotent per apai-vagar aitals excessos, decidí plantejar el cas al consell o assemblea que l'estat major de la bruixeria celebrava periòdicament en terres de Bascònia. Un cap al tard, doncs, la regina de Les Guilleries emprengué el viatge cavalcant la més lleugera de les escombres. Tantost arribà sotmeté el seu cas a judici del consell el qual cuità a donar-hi solució adequada.

—Emporta-te'n un pecador, el que millor et sembli, i lliura-li de viu en viu. Restarà satisfeta, força contenta, del teu obsequi, i et deixarà en pau per sempre més, tot desapareixent de la teva presència.

Visiblement joiosa, de seguida es posà en camí de retorn. El viatge, però, es feia quelcom dificultós i amb retard considerable, car cal no oblidar que amb ella portava el pecador i que ambdós anaven a cavall d'una escombra. El pes, per tant, que l'escombra havia d'aguantar es multiplicà considerablement, motiu pel qual anava més poc a poc que en el viatge d'anada.

Així les coses, heus ací que en passar per damunt del Montserrat, la nostra bruixa es veu sorpresa per les primeres clarors de l'alba. Tota ella s'espaoordeix, car a mesura que el jorn s'inicia, perd el poder, poder que solament la foscó de la nit li atorga. Es troba bastant allunyada de la seva residència i això la capfica bon xic.

Malgrat tot, la realitat s'imposa. Cuita a cercar refugi, ja que la claror del dia acabaria amb ella si no ho fes a temps. Busca i rebusca sense trobar el lloc a propòsit. Entretant, van minvant les forces, es fon poc a poc, fins a tal extrem que no pot sostenir per més estona la seva presa i, ben a desgrat, es veu obligada a deixar-la anar en el precís moment que el primer raig del sol la desfigura fins a reduir-la al no-res.

I el cos del dissortat pecador cau espai avall, anant a estavellar-se contra el rocam, rebotent d'ací a les pregoneses d'un dels molts abims. El cap, però, completament separat a causa de la terrible topada, quedà allí, al bell cim de la roca, com a testimoni del drama, com a mostra del fet.

Totes, o gairebé totes, aquestes penyes han estat escalades, malgrat certes contalles, malgrat certs pronòstics o

presagis. Els nostres ardits excursionistes, amants de la natura, enamorats fidels del Montserrat, volen conèixer tots els seus encisos, totes les seves intimitats. No s'estima del tot si no es coneix ben a fons la persona o cosa volguda.

Darrerament, el 27 d'octubre proppassat, tres companys pertanyents a la secció d'excursions de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, aconseguiren, després d'haver-ho provat

La roca dels llamps. (Fot. Fàzio).

mantes vegades, escalar *el cavall bernat*, ingent monòlit d'una alçada de 1099 metres sobre el nivell de la mar.

Les roques anomenades *El Cigar Puro* i *La Mòmia* foren escalades per primera vegada, el 6 i 27 d'octubre últim, respectivament, pel Centre Excursionista de la comarca de Bages.

La Roca dels Llamps, d'uns 1209 metres, es veié visitada per primera vegada pel Centre Excursionista de Terrassa.

La Talaia, enclavada al cap del torrent de migdia, fou guanyada el 8 de desembre del 1934, per l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

També *La Prenyada*, d'una alçària de 1105 metres, a la banda septentrional de la vall de Santa Maria, fou brillantment escalada pel Centre Barcelonès, en data 27 de maig del 1934.

Els grups de roques que formen *Els ecos de Sant Jeroni*, a la part central del serrat, i les anomenades *Els frares encantats*, a la regió nord-est, com també la batejada *El bisbe*, foren escalades pel veterà Centre Excursionista de Catalunya.

La manca d'espai ens obliga a posar punt final a aquestes breus anotacions de caire montserratí. El nostre propòsit ha estat, només, el d'aportar unes quantes dades referents als penyals montserratins, aquestes agulles encrespades representatives de la popular muntanya catalana, honra i glòria de la nostra terra.

JOSEP M.ª SALAS I JULIÀ.

UNA LOCUCIO POPULAR

«*Farà la fi d'En Bacanya*»

Aquesta locució té un origen modern. El tristament cèlebre malfactor Martí Plademon, més conegut pel renom de Bacanya, fou penjat en la ciutat de Girona, fora dels murs, al baluard de Sant Pere, un dels primers mesos de l'any 1829. Esquarterat, després, foren exposats els seus membres en els llocs en què va exercir les més notables malvestats. Fou l'últim criminal que sofrí a Girona tan horripilant execució, i a aquesta circumstància es deu sens dubte el record profund d'un trist espectacle, la memòria del qual ha conservat fins ara el romans que es va compondre llavors i comença així:

Mal usar no pot durar;
la justícia mai se cansa.... etc.

Es, per tant, manifesta la predicció funesta que amb aquesta locució es fa en aplicar-la a algun subjecte de mala llei.

ENRIC CLAUDI GIRBAL.

El cor de Catalunya

Diu l'adagi: "Els pobles feliços no tenen història", i una gran veritat diu l'adagi quan veiem que a casa nostra la història palesa grans fets que ens feren dissortats..., però no seran aquests fets els que ara glossarem, sinó la nostra llegenda, aquesta formosa llegenda pairal que mai ningú ho ha pogut arrabassar-nos perquè ha estat molt més forta la nostra tradició que tots els obstacles que han volgut esgarriar el camí nítid i senyorívol de la Pàtria Catalana.

Catalans!... ara, en aquesta primavera que veiem tan jovençana, en aquesta primavera més sagrada que mai que ajunta el cant d'En Clavé, la música d'En Pep Ventura i el vers d'En Maragall..., en aquesta primavera reviscolada en la qual hi ha el vers d'En Ventura Gassol, la música d'En Morera i el cant d'En Millet, ara, sí, en aquesta primavera és quan cal remoure les cendres de la nostra tradició i llegenda, ja que, catalans, davant dels nostres ulls hi han les despulles d'un gran President i damunt dels nostres cors i dins de la nostra ànima hi ha la lluïssor més sagrada del símbol de Catalunya: la lluïssor immortal de la Bandera Catalana.

Endavant, doncs, catalans. Pel nostre poble, per la nostra tradició i per la nostra llegenda, ¡visca Catalunya immortal!

Molt hi ha a escriure referent la primavera, a casa nostra; però solament ens referirem a les dades més popular, àdhuc històriques, de la tradició.

Heus ací "Les Caramelles" que tots coneixem prou bé. Les Caramelles, segons el quadro d'Antoni Ferrer, tenen un caire casolà a no poder més: pagesos ardots i ricament abillats, quitxalla, música de flabiols, vells que escolten...

i a la finestra —aquesta finestra que hi ha en tots els casals dels nostres amors— la donzella, la pubilla, l' enamorada...

Ens diu el publicista, Miquel Torrents, que en la història del folklorisme no hi ha cap indicatiu de Caramelles amb anterioritat al segle XVI, i encara les d'aquesta època són considerades apòcrifes per alguns folkloristes; les dels segles XVII, XVIII, i XIX solen distingir-se, en general, pel seu caràcter banal i poc cultes.

N'Aureli Campmany, en "La Dansa a Catalunya", ens diu, però, que pels anys 1601 al 1612, "les grans diades que tant fascinaven els forasters vinguts de terres estranyes, eren un niu de belles sonades, boniques danses i exquisides cançons".

Malgrat tot, no serem nosaltres qui ara ens endinsarem pels averanys dificultosos del folklorisme: és una altra intenció la que ens mou.

En resum: les típiques Caramelles són el record de les antigues nits de Pasqua, nits aquelles que ens glossen els vells poetes traspassats, parlant-nos d'amor i de beutat; de cant i de gatzara dins un ambient espiritualíssim a no poder més...

* * *

Joan Amades, en "Les Festes Populares Catalanes", amb dades de tota mena, i també Aureli Campmany, en alguns llocs, ens parlen del tipisme de les nostres festes.

En el mes de gener hi ha el "NINOU", o sia, Any Nou, els Tres Toms, la Setmana dels Barbuts (Sant Pau, Sant Antoni i Sant Maur, és a dir, els Tres Sants Barbuts), i Sant Sebastià.

Del març al maig, hi ha la Quaresma, Setmana Santa, Sant Medí, Sant Josep, el Diumenge de Rams, les Caramelles, Sant Jordi, Sant Vicenç Ferrer, Nostra Dona de Montserrat..., i els Jocs Florals, aquells Jocs Florals que tanta nomenada tingueren en temps de Joan I, l'amador de la gentilesa del segle XIV...

Jocs Florals!... Jocs de premis ofrenats als poetes ca-

talans: l'Englantina d'Or (flor de llessamí reial) a la poesia històrica. La Viola d'Or i Argent, a la poesia religiosa, i la Flor Natural, el premi d'honor i cortesia al vers de lliure elecció i que canti l'amor... Aquest any 1936 es compliran els 77 anys del restabliment dels Jocs Florals a Casa Nostra!

En 1841, la "Academia de Buenas Letras de Barcelona" convocà un certamen literari per a premiar la millor poesia catalana o castellana que cantés l'expedició dels catalans a Orient. Guanyà el premi en Rubió i Ors amb el seu poema "Rondor de Llobregat, o sia, Los Catalans en Grècia". Al poeta guanyador li fou coronada la testa amb la gorra de vellut de trobador decorada amb la simbòlica Englantina d'Argent. Els accèssits foren guanyats per Damas Calvet i Albert Quintana.

En 1859 foren restablerts els Jocs Florals, prenent-hi part els poetes de Catalunya, València, Mallorca, Migdia de França, Aragó i Castella; guanyà la Flor Natural Na Isabel de Villamartín, i l'Englantina d'Or, En Damas Calvet.

En 1875, Frederic Soler (a) "Serafí Pitarra", s'endugué la Flor Natural amb "La cançó dels aucells"; l'Englantina, amb "Los companys de Sertori", i diverses mencions honorífiques a la Flor Natural, accèssits a l'Englantina, menció honorífica a la Viola d'Or i Argent, el premi del Bisbe de Barcelona, el de la Diputació de Lleida, i, finalment, una menció honorífica al premi de la Diputació de Girona.

En 1877, el gran Mn. Jacint Verdaguer vegé premiada "L'Atlàntida".

* * *

Fa 77 anys —com hem dit abans—, fa 77 primaveres que els Jocs Florals foren restablerts a Catalunya, o, millor dit, foren aquelles tantes primaveres que començà la Renaixença Catalana. Aquells homes de la famosíssima "rebotiga" d'en Frederic Soler (al carrer d'Escudillers, 80, Barcelona), aquells Sendil, Llanas, Roure, Balaguer, Alta-

dill, Calvet, Vidal Valenciano, etc., etc., gairebé resten oblidats pel nostre gran públic... ¿No és possible bastir un monument espiritual a aquells homes creadors del nostre teatre i del nostre periodisme i conqueridors del nostre idioma?... ¿No és possible retre homenatge als catalans vuitcentistes que, si per ells no hagués estat, la nostra parla hauria esdevingut perduda per sempre?

Digué l'altre dia en Joan Alavedra: —“Ni dretes ni esquerres: catalans per damunt de tot!” I així és: política, sí, però política com la que portem nosaltres, o sia, política que és tradició i llegenda alhora, política que és realisme, que és catalanitat, que és amor a la terra...

Els home que avui som joves i que serem els pares i els avis del futur, tenim el deure i el dret de posar en ordre, dins de la llar de cadascú, la catalanitat pairal, el cant de la terra i l'amor de la gran Catalunya, que, més que casa nostra, és Casal de Tots, de tots els homes lliures, honrats i nobles, d'ampli bagatge espiritual...

RAMON BOTÉY I OROBITG.

P e n s a m e n t s

Mentre el sol fa claror,
Posa oli a la llumanera
Per quan vingui la foscor.

Muller que no menja amb vós
Sempre menjarà per dos.

Quan acabis els dinês
Compta amb tu i amb ningú més.

Per travessar la riera,
Més amunt o més avall
Trobaràs una passera.

UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA